

NESPRAVODLIVÁ SPRAVODLIVOSŤ (25. nedeľa cez rok)

Nebeské kráľovstvo sa podobá hospodárovi, ktorý vyšiel skoro ráno najat' robotníkov do svojej vinice. Zjednal sa s robotníkmi po denári za deň a poslal ich do svojej vinice. Keď vyšiel okolo deviatej hodiny, videl iných, ako stoja záhaľčivo na námestí. I povedal im: „Chod'te aj vy do mojej vinice a dám vám, čo bude spravodlivé.“ A oni šli. Vyšiel znova okolo dvanástej aj okolo tretej hodiny popoludní a urobil podobne. Keď vyšiel okolo piatej popoludní a našiel iných postávať, povedal im: „Čo tu nečinne stojíte celý deň?“ Vraveli mu: „Nik nás nenajal.“ Povedal im: „Chod'te aj vy do mojej vinice!“ Keď sa zvečeralo, povedal pán vinice svojmu správcovi: „Zavolaj robotníkov a vyplat' im mzdu, počnúc poslednými až po prvých!“ Tak prišli tí, čo nastúpili okolo piatej hodiny popoludní, a každý dostal denár. Keď prišli tí prví, mysleli si, že dostanú viac. Ale aj oni dostali po denári. Vzali ho a šomrali na hospodára: „Títo poslední pracovali jedinu hodinu, a ty si ich postavil na roveň nám, čo sme znášali bremeno dňa a horúčosť.“ Ale on jednému z nich povedal: „Priateľu, nekrivdím ti. Nezjednal si sa so mnou za denár? Vezmi, čo je tvoje, a chod'! Ja chcem aj tomuto poslednému dať toľko, koľko tebe. Alebo nesmiem so svojím robiť, čo chcem? Či na mňa zazeráš preto, lebo som dobrý?“ Tak budú poslední prvými a prví poslednými. (Mt 20, 1-16)

Odohralo sa krátko po páde komunizmu: Na primičnej oslave sedela v blízkosti primicianta dáma. Uvideli ju tam zbožní katolíci a cítili sa dotknutí. Zavolali si novokňaza bokom a povedali mu: „Viete vy vôbec, kto to sedí pri vašom stole? Viete, že tá dáma bola kádrovačkou v našom podniku a mnohým ublížila? A teraz sa tu tvári ako svätá! Prosíme vás, vyhoďte ju, lebo inak budeme musieť odísť my!“ Novokňaz na to: „Ja ju vyhodit' nemôžem. Ona je z môjho príbuzenstva... Ale môžem vás uistiť, že to, čo jej vyčítate, je jej ľúto a už robí kroky nápravy!“

Podobenstvo o robotníkoch vo vinici, ktorí sú pozývaní pracovať v rôznych hodinách dňa, nachádzame iba v Matúšovom evanjeliu. Matúš, bývalý mýtnik, sa medzi Ježišovými nasledovníkmi, kde bolo nesporne dosť takých, ktorí sa celý svoj život snažili žiť podľa Božích nariadení, mohol cítiť podobne ako spomínaná kádrovačka na primičnej oslave.

Je zaujímavé si všimnúť, že Matúš evanjelium o robotníkoch vo vinici zaraďuje po Petrovej otázke: „Pozri, Pane, my sme opustili všetko a išli sme za tebou. Čo z toho teda budeme mať?“ (Mt 19, 27) Peter, jeden z prvých povolaných, tiež akoby sa považoval za toho, ktorý od počiatku nesie námahu celého dňa. Ešte si neuvedomuje, že spolupráca na Pánovom diele je vždy výsadou a darom.

Matúš, okolo ktorého bola zhromaždená kresťanská obec tvorená Židmi, videl, ako sú mnohí z jeho obce rozladení, keď prvotná Cirkev začala medzi seba prijímať aj pohanov. Podobali sa starozákonnému Jonášovi, ktorý sa nahneval a reptal, keď videl, že Boh je „milostivý, milosrdný, zhovievavý a plný lásky“ aj voči hriešnemu ninivskému mestu (Jon 4, 2). V Židoch bolo vedomie exkluzivity vyvoleného národa pevne zakorenené a len ťažko sa zmierovali so skutočnosťou, že evanjelium je určené aj ostatným, neskôr povolaným národom, ktoré nie vlastnou vinou nemohli pracovať vo vinici už skôr.

Toto podobenstvo pôsobí na nás dráždivo, lebo na vyjadrenie Božej veľkorysosti používa ekonomický jazyk. Je však dôležité uvedomiť si, že nehovorí o princípoch sociálnej spravodlivosti alebo o ekonomických zásadách. Ústrednou myšlienkou podobenstva je len

a len spása človeka. Spása je dar, ktorý dáva Boh, a my sami si ju nemôžeme nijakým spôsobom zaslúžiť.